

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

JOHANNA KINANEN

Kiusoitteleva taide

Seksuaalisuus esitystaiteessa

KUVATAITEEN KOULUTUSOHJELMA
2021

Tekijä Kinanen, Johanna	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 17.5.2021
	Sivumäärä 30	suomi
Julkaisun nimi Kiusoitteleva taide		
Tutkinto-ohjelma Kuvataiteilija AMK		
Tiivistelmä Kirjallinen opinnäytetyö sisältää tiivistelmät kiusoittelevista liikunta –ja esityslajeista, burlesquesta, exotic polesta ja stripteasesta. Seksuaalinen valta ja sen käsitteet avataan myös tiivistetysti. Yhteiskunnallinen keskustelu aihepiireistä sivutaan tekstin lomassa puuttumatta siihen syvemmin. Suurin osa kirjallista käsittää prosessipäiväkirjan lopputyön tekemisestä performanssin valmistelusta ja sen peruuntumisesta, videoperformanssiksi lopulliseen muotoonsa valmistumisesta. Lisäksi ajatukset performanssissa mukana olleelta kahdelta henkilöltä kolmesta.		
Asiasanat Burlesque, seksuaalisuus, striptease, performanssi, esitystaide, videotaide		

Author Kinanen, Johanna	Type of Publication Bachelor's thesis	Date May 17th 2021
	Number of pages 30	Language of publication: Finnish
Title of publication Teasing Art		
Degree program Bachelor of Fine Arts		
Abstract In the first part of this thesis is a short introduction to art of teasing. Sports linked to teasing like burlesque, exotic pole and striptease are briefly outlined as well as the theme of sexual dominance. Societal discussion around sexuality and dominance are considered but are not mainly focused on. The second part of this thesis presents a process log or a diary of making a performance. Different steps and developments are described including cancellation of the original live performance which had to be turned into a video performance. Assistants were used in highly sensitive scenes and emotions had to be deal with. The processes of the assistants are also included in the end.		
Key words Burlesque, sexuality, striptease, performance, videoart		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 EROOTTISET JA KIUSOITTELEVAT ESITYSMUODOT	6
2.1 Burlesque.....	6
2.2 Striptease	7
2.3 Exotic pole	7
3 SEKSUAALISEN VALLAN TEEMAT	8
3.1 Roolit ja fantasiat	8
3.2 Kokemukset ja sanasto nykypäivänä	9
4 LOPPUTYÖN PROSESSIKUVAUS.....	10
4.1 Ajatus ja aloitus.....	10
4.2 Performanssi Kultainen patsas	12
4.3 Prosessin kehitys kohti lopputyönäyttelyä	13
4.4 Video-osuudet	13
4.5 Ensimmäinen ja toinen kuvauspäivä. Wanda O Rly ja Valtteri.....	15
4.6 Kolmas kuvauspäivä. Sucha Diva (Petteri).....	18
4.7 Omin sanoin: Petteri Olkinuora (Sucha Diva).....	20
4.8 Neljäs kuvauspäivä, Markus Jokinen.....	22
4.9 Omin sanoin: Markus Jokinen	23
4.10 Editointivaihe ja patsaan kuvaukset.....	24
4.11 Ripustus.....	26
4.12 Tiivistelmä esiin tulleista ajatuksista	26
5 YHTEENVETO	29
LÄHTEET	

1 JOHDANTO

Lopputyön aihe käsittelee kehollista taidetta, joka on kiusoittelevaa ja keskittyy esitystaiteeseen ja lavalla tapahtuvaan toimintaan. Lopputyön prosessin sanoittaminen ja tarkka avaaminen on kirjallisessa työssä eniten pääosassa. Kiusoittelevan taiteen sanana tulee sanana useasti vastaan burleskin myötä. Kuuluisa burleskitähti Dita Von Teese on kirjoittanut kirjan, jonka nimi on *Burlesque and the Art of Teese* (Von Teese, 2006). Taiteilijan nimi viittaa tietysti sanaan tease, eli kiusoitteleva.

Aihe on rajattu seksuaaliseen vallankäyttöön, sen sisältämiin inhimillisiin tapoihin, sekä valta-asetelmiin lopputyövideon performanssin prosessissa. Aihetta tarkastellaan rajatusti eri esitystaiteen lajien, mm. lavaviihteenä tunnetun burleskin ja kisaamiseen sekä harrastamiseen perustuvaan exotic poleen, joka on suhteellisen tuore laji Suomessa. Tarkasteluun otetaan myös erotiikkabaarien striptease, jota ei yleisesti huomioida lavataiteena, mutta sisältää riisumisen sekä sanan tease, lavan ja yleisön, kuten burleski, mutta poikkeaa sisällöllisesti estradiviihteenä ja omaa eri kulttuurin esityksellisesti. Rajanvetoja haetaan lajien välille eikä rajanvetoa silti voi tehdä täysin lajien nykypäivää ja historiaa tarkastellessa. Burleski mainitaan liioittelevana, parodioivana, itseironisena, poliittisena ja feministisena. ”Se kyseenalaistaa normeja, kujeilee yleisön kanssa, parodioi tunnettuja teoksia tai nauraa vallanpitäjille ja on silti- tai juuri siksi – estottoman eroottista viihdettä ” (Baldwin, 2010, s. 14).

Aikaisin eroottiseksi mielletty elokuva *Le Bain*, vuonna 1896, on sisältänyt ainoastaan naisen itsensä riisumisen ja kylpemisen, tämä liikesarja on riittänyt mielikuvituksen herättämiseen seksuaalisesti (De Camp, 2001, s.12). Oman aikamme pornograafisen kuvaston helppo ja runsas saatavuus on kuitenkin tuskin vähentänyt riisumisen taiteen mielenkiintoa tai kiusoittelevan taiteen kokemisen tarpeellisuutta, sillä burleski, tankotanssi, sana seksityö ja seksuaalisen ilmaisun vapaus ovat mediassa useasti läsnä ja ihmisiä ikuisesti kiinnostava aihe.

2 EROOTTISET JA KIUSOITTELEVAT ESITYSMUODOT

Lyhyet kuvaukset lajeista, joihin liittyvät erotiikka ja esiintyminen, lupa katsoa ja olla katsottavana. Mukaan valitut burlesque, striptease ja exotic pole ovat vuorovai-
kutteisia yleisön ja esiintyjän välillä ja tapahtuvat niille tarkoitetuilla sekä järjeste-
tyillä lavoilla. Kautta aikain taiteilijat ovat olleet kiinnostuneita kuvaamaan erotiikkaa, jolloin fetissit ja pornografiakaan eivät ole piilotettavia muotoja erotiikan kuvaamisessa. Aikaisimmat (35 000 – 40 000 vuotta vanhat) Venus-veistokset ovat kuvanneet naista, naisihannetta, hedelmällisyyttä ja seksuaalisuutta. Venus tai Afrodite ovat olleet myös maalaustaiteen historiassa tuttuja naisellisuuden, rakkauden ja kauneuden hahmoja, mm. Botticellin Venuksen syntymä.

2.1 Burlesque

Aikamme moderni burlesque on alkujaan 1800-luvulta Euroopasta ja sana takoiittaa pilailua, liioittelua tai satiiria. Kirjallisuudessa burleskista puhuttaessa tarkoitetaan myös liioittelua, joka sekoittaa ylevää ja alhaista tyyliä. Burleskin juuret ovat stripteasessa, baletissa ja teatterissa. 1800-luvulla jalkojen esittämistä pidettiin maskuliinisenä ja naiselta äärimmäisen paheksuttavana, joten burleskiteatteri oli väylä esittää vapaasti mm. ristiinpukeutumisen kautta naisen jalkoja (Mehr, 2019, s.24). Yleinen ahdas ja moralisoiva ilmapiiri onkin aina ollut burleskin parasta polttoainetta, sillä se on antanut erityisesti naiselle äänen toimia vapaasti ja omaäänisesti. Burleskin suuri suosio nykypäivänä liittyy mitä luultavimmin samaan ilmiöön, ha-luun ilmaista itseään vapaasti ja vailla moralisointia.

Burleskia esitetään tämän päivän suomessa yleisimmin yksittäisinä tapahtumina klubeilla, joihin lavaesityksen voi järjestää. Burleskia nähdään myös festareilla, yksityistapahtumissa ja toisinaan teatteritiloissa. Burleskin suosio näkyy harrastajamäärien lisääntymisessä, uusien esiintyjien illoissa sekä siinä, että laji alkaa olla tuttu ja haluttu laajasti Suomessa, Helsingistä Kemiin saakka.

2.2 Striptease

Nykypäivän striptease-sana mielletään riisuutumisenä yleensä erotiikkaklubeille ja heteronormatiivisesti naisen ollessa miehen katseen alaisuudessa. Striptease voi olla myös miehen tai muunsukupuolisen tekemää, mutta yleisimmin tämä on naisten ammatti. Tuntemme striptease on suhteellisen tuore käsite, 1960-luvulta peräisin oleva esitysmuoto, joka liitetään turhan helposti negatiivisiin mielikuviin naisen alisteisesta asemasta ja ihmiskaupasta (Mehr, 2019, s. 23). Edellä mainitut eivät ole poissuljettuja, mutta moderni striptease on valtaosalle tekijöistään omaehtoista palkallista työtä. Keskityttäessä lavatapahtumaan, striptease voidaan jakaa karkeasti kahteen sisältämäänsä sanaan, strip ja tease, riisuutumisen ja kiusoittelun, jotka myös burleskiesitys pitää sisällään. Striptease esityksenä voi sisältää tangon, mutta se ei ole ammatissa esiintyessä välttämätön. Striptease ammattina käsittää sisälleen myös private-esiintymiset, seurana olemisen asiakkaalle vastikkeellisesti, joten sitä ei mielletä ensisijaisesti lavaviihdeksi tai taiteeksi. Esiintyminen on vain yksi osa ammattia, mutta oleellinen kiusoittelusanan yhteydessä.

2.3 Exotic pole

Exotic pole on Suomessa hyvin tuore laji, joka linkittyy tankotanssiin harrastuksena, kilpailutoimintana ja liittyy stripteaseen pintapuolisesti liikeilmaisun ja ulkoasun myötä. Tankotanssin saapuessa Suomeen 2007, painotettiin tankotanssissa urheilullisuutta siihen saakka, että lajista hävitettiin seksuaalisuus lähes kokonaan. Ensimmäisten tankotanssikoulujen perustajat olivat nimenomaan strippareita/seksityöntekijöitä (Rantanen, 2020, s.29). Liiallinen vertailu strippareihin oli tietysti helpoin tapa mieltää lajia, sillä väline on sama. Lajin urheilu-uskottavuuden kannalta tankotanssikoulut tekivät selkeän eron stripteaseen, joko omasta tahdostaan tai yleisestä painostuksesta, ettei harrastukseen liitetä jotain ”ala-arvoista” tai ”väheksyttävää” naisen aseman kannalta. Nykykeskustelun myötä naisen seksuaalisuuden positiivisesta ilmaisusta, tankotanssin laji-harrastajien keskuuteen on pesiytynyt suosittu exotic pole, jossa sallitaan seksikäs vaatetus ja liikeilmaisus. Exotic pole näyttäytyy tällä hetkellä tanssiharrastuksena ja kisattavana lajina, mikä on tankotanssille ominaista sen urheilustatuksen myötä. Exotic Pole nimi käsitteenä on luultavasti

poistumassa lähitulevaisuudessa, sillä keskustelua käydään parhaillaan juurikin strip-pausta ammatikseen tekevien ja kisaajien/harrastajien kesken sanan käytöstä.

3 SEKSUAALISEN VALLAN TEEMAT

Seksuaalinen kanssakäyminen ja ihmisten välinen flirtti ovat vallanvaihdon ja käytön aina kiinnostavaa pelikenttää. Valta voi käsittää negatiivisen, ikävän ja pelottavan puolen, mutta myös leikillisen, hauskan ja kepeän tason. Yleinen käsitys saattaa olla negatiivinen naisen alistaisesta asemasta miesten katseen alla, mutta ihmisten ja sukupuolien välinen kanssakäyminen sisältää enemmän ja muitakin tasoja, joita tarkastella. Sana huorafobia tarkoittaa inhoa tai pelkoa naisesta/naisoletetusta, joka käyttäytyy seksuaalisen avoimesti, pukeutuu paljastavasti tai seksikkäästi, puhuu avoimesti seksistä tai seksuaalisuudesta.

Edelleen elämme aikaa, jossa näemme arjessa ja käytännön tasolla huorafobiaa, esimerkkinä viihdemediasta tuore tapaus: Realitysarja Temptation Islandissa puolisoaan pettänyt nainen sai ohjelman vuoksi satoja tappouhkauksia, solvauksia ja alentavaa viestittelyä (Perjantai-dokkari, Julkisesti häpäisty, 2021, Yle Arena). Miehillä ei ole tapahtunut samaa alistamista ja hiljentämistä, sillä puolisoaan pettävää miestä ei koeta uhkana eikä saa näin ollen tuntemattomien vihaa tai osakseen. Yhteiskunnassamme ja kulttuurissamme on siis edelleen esillä vallankäyttöä naisten seksuaalisuutta kohtaan, kuin jokainen nainen olisi suuremman ihmisjoukon omistuksessa, tarkkailun alla ja tarpeen vaatiessa hiljennettävä häpäisyn avulla. Julkinen häpäisy on toimiva vallankäytön väline mitä yhteisö voi yksilölle tehdä ja tätä käytetään edelleen henkilöitä kohtaan, joiden koetaan käyttäytyneen häpeällisesti ja heitä kuuluisi nöyryyttää teoistaan.

3.1 Roolit ja fantasiat

Heteronormatiivisesta tarkastelusta käsin naisen näkymätön valta kattaa paljon klišeitä ja toimintoja pukeutumisesta eleisiin. Aikanaan suuresti kiistelty kirja, Henry

Laasasen Naisten seksuaalinen valta, käsitteli juuri näitä tapoja ja toimintamalleja mitä tulee miesten ja naisten väliseen käyttäytymiseen keskittymättä sen enempää sukupuolien moninaisuuteen tai seksuaalisiin suuntautumisiin. Kirja pitää sisällään hyvin mustavalkoisia tarkasteluja ja oletuksia, mutta ottamatta itse sen enempää kantaa sisältöön, otan muutaman huomionarvoisen asian esiin, jotka ovat yhteydessä lopputyövideoni teemoihin. Ensiksi sukupuoliroolit, joihin olemme kasvatettu, perinteinen maskuliininen roolitus sankarina mitä jo lapsesta asti pojille on tarjottu, sekä feminiininen rooli hoivaajana tytöille. Roolitukset on tunnustettu myrkyllisiksi niin miehille kuin naisillekin, mutta ovat ne ovat ikiaikaisia ja fantasioiden tasolla roolit ovat iloisesti voimissaan. Fantasioista puhuttaessa on hyvä tuoda esiin niiden erillisuus mielen toiminnasta fyysiseen toimintaan tai arkielämään. Kirjassa mainitaan, että yleisimmät naisten seksuaaliset fantasiat perustuvat miehen käyttämään ylivaltaan ja pakottamiseen. Eräässä kokeessa oli näytetty eroottisia filmejä eri teemoin miehille sekä naisille ja he saivat arvioida kuinka alentavia tai kiihottavia filmit olivat. Yhden videon nimi oli Alistuminen, jonka sisältö oli juurikin miehen vallankäyttö naista kohtaan ja jossa nainen ensin vastustelee, mutta alistuu ja on nauttivana osapuolena. Tutkijoiden feministisen lähtökohdan mukaan tämän filmin olisi pitänyt olla se alentavin naisten mielestä, mutta filmi olikin ollut kiihottavin. Ja huomiona vielä, että tutkimus oli kohdennettu heteronaisille. Esimerkistä tulee selkeästi esiin juuri fantasian ja todellisuuden erottaminen. (Laasanen, 2008, s.237).

3.2 Kokemukset ja sanasto nykypäivänä

Seksuaalista valtaa ja vapautta sivuavaan uuteen sanastoon törmää helposti somen ja median kautta. Sosiaalisessa mediassa vähän väliä valtaa ottavat uudet sanat ja kampanjat nostavat naisen seksuaalista vapautta esiin. Viime aikoina esillä ovat olleet mm. #stripper, #freethenipple ja sana, joka ponnahtaa esiin, on seksityö tai seksityöläinen, jota käyttävät myös henkilöt, jotka eivät fyysisesti tee seksityötä vaan ovat esimerkiksi somessa Only Fans sivustonsa pitäjiä. #stripper-kampanja halusi nostaa esiin sen, että kyseistä hästägiä ei somessa saa käyttää ja täten se vie mahdollisuuksia mainostaa työtään, joka tässä yhteydessä voi kattaa burleskin tai stripparin ammatin. Kampanjalla normalisoidaan seksityötä ja alastomuutta ja se näyttäytyy samalta kuin

burleskin juuret, halu ottaa valta itselleen kehosta ja seksuaalisuudesta ilman ulkopuolista hiljentämistä tai määräämistä.

Sana voimauttava tai voimaantuminen on myös yksi useasti käytetyistä sanoista. Sana ei ole sinänsä uusi, mutta se näyttäytyy nykykeskustelussa paljon eri asiayhteyksissä. Sana on suomennettu sanasta empowerment ja se voi tarkoittaa yksilön sisäistä voimantunnetta tai ihmisten välistä tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta. (Sii-tonen, s.83, 1999). Voimaantuminen tuodaan esiin hyvinvointia edistävänä terminä. Burleski, exotic pole ja muut naisellisuutta korostavat lajit ovat kasvattaneet harrastajamääriä viime vuosina paljon ja voimaantuminen on tuttu termi lajien keskuudessa. Sana voima käsittää myös sanan valta ja feminiinisyyden korostaminen ottaa valtaa positiivisena ilmiönä kadottaen samalla stigmaa ja häpeää seksuaalisuuden ilmaisusta.

4 LOPPUTYÖN PROSESSIKUVAUS

4.1 Ajatus ja aloitus

Teemana seksuaalisuus on itselle luontevin tapa ilmaista itseäni, joten jatkumo lopputyöhön oli selkeä. Lopputyöhöni valitsen kehon välineeksi, jolla olen tottuneempi seksuaaliseen ilmaisuun. Pidän myös henkilökohtaisesti kliseisiksi miellettyistä feminiinistä väreistä, vaatteista ja eleistä. Monen ajatusleikin kautta päädyin ideaan elävästä patsaasta, sillä liikkeen pysäyttäminen ja vuorovaikutus pysähtyneisyyden jännitteellä voisi parhaimmillaan olla äärimmäisen intensiivistä. Pysähtymisen merkityksen suuruus teemana on ollut itselle konkreettisesti läsnä, sillä olen ohjannut Yinjoogaa seitsemän vuoden ajan ja mitä pidempään paikallaoloa harjoittaa, sitä enemmän hiljaisuudesta ja olemisesta löytyy yksityiskohtaisuutta. Kehon ja mielen hiljaisuuteen saattamisessa on jopa raakuutta ja paljautta, ikään kuin heijastumia sensuroimattomasta alitajunnasta, jotka keho ottaa rauhassa paikallaan vastaan. Vertaisin taiteen katsomista samaan hiljaiseen tilaan. Voimme turvallisesti tarkastella ikäviäkin aiheita rauhassa ja ottaa kokemukset vastaan, kuinka vain itse olemme siihen valmi-

ta sillä hetkellä. Kokemus työstää myös itse itseään ilman omaa pakottavaa kontrollia.

Seksuaalisuuden teema feminiinisesti alleviivattuna oli selkein valinta, sillä miellän seksuaalisuuden vahvaksi osaksi persoonaani ja erottamattomaksi osaksi taidettani sekä ihmisyyttä ja elämää. Yhteiskunnassamme elää edelleen ajatus seksuaalisuuden häpeästä ja likaisuudesta, joka näyttäytyy helposti moralisointina erityisesti naisia kohtaan mediassa ja somessa vihapuheena. Syntymälahjamme on seksuaalisuus ja olisi mielestäni jopa väärin sivuuttaa sen voima.

Varhaisimmat vaikutteeni lapsuudesta ovat olleet piirrettyjen ja elokuvien sensuellit kohtaukset ja ne saattoivat olla merkitseviä katseita, keinuvaa kävelyä, kliseiseksi miellettyjä värejä ja symboleita. Myöhemmin ehkä mieleenpainuvin kohtaus on ollut elokuvasta Valheet ja viettelijät, jossa mies vie naisen seinää vasten, hengittää syvään ylentäen itsensä ja ottaen valtaa, mutta nainen ei siihen alistu vaan hymyilee itsetietoisesti. Kohtauksessa ei tapahdu sinänsä mitään seksuaalista, mutta siinä kohtauksessa on kaikki mikä on herättänyt seksuaalisen vireen ja tunteen, jota omassa taiteen tekemisessäni jahtaan. Tätä jahdatessa pidän luultavasti yllä intohimoa arjesani ja taiteessani, mitä en toivoisi katoavan omasta tai muiden toimesta.

Yksinkertaisuudessaan performanssin ideana olisi mennä jyvaskyläläiseen erotiikkabaariin Punaiseen Lyhtyyn, joka on ollut itselle ”olohuone” yli kymmenen vuoden ajan ja täten tuttu maaperä. Kohta, mihin sijoittuisin, on tällä hetkellä tyhjä alue. Olen kysynyt henkilökunnalta monesti, miksi tyhjillään olevaan alueeseen ei ole laitettu taidetta, joka sitä selkeästi huutaa. Alue on korokkeella seinän vieressä ja siinä on ollut aiemmin edesmenneen omistajan moottoripyörä sisustuselementtinä. Tämä spotti on elävän patsaan selkein paikka ja samalla kunnioitus omistajalle.

Erotiikkabaari toimisi miljöönä, jossa ei odoteta taidetta näkyvän. Ajallisesti olisin kerran viikossa patsaana yhden tai kahden tunnin ajan. Joka viikko riisuisin yhden vaatekappaleen, jonka voi tarkkasilmäinen asiakas rekisteröidä ajan kuluessa. Ravintolapäällikkö antoi ajatukselle suostumuksensa, kunhan minun tekeminen ei vie tanssijoilta elantoa, mikä on koronan vuoksi tietysti vaakalaudalla. En siis tulisi keräämään tippejä patsaana olemisesta.

4.2 Performanssi Kultainen patsas

Patsashahmoksi päädyin ensin valitsemaan kultaisen kissanaispatsaan. Kultainen väri korostaisi patsaan arvokkuutta ja kissahahmo palvonnan kohdetta jumalaisena viittaten Egyptin historiaan. Hylkäsin nopeasti ehkä liiankin kliseiset sarjakuvien ja naamiakuvastojen kissanaishahmot, sillä alleviivaaminen tuntui laiskalta ja aivan liioitellun itsestään selvältä valinnalta. Lateksit ja pvc:t sekä pleaser-kengät saivat jäädä myös pois, sillä eroottiseksi ja fetisistiseksi mielletyt vaatteet antaisivat liian nopean mielikuvan suoranaisiin seksiin liittyvistä symboleista ja hienovaraisempi kiusoittelu jäisi tällöin pois.

Annoin ajatukselle aikaa vaatetuksen osalta marraskuun ajan, jotta pääsisin aloittamaan varsinaisen performanssin joulukuussa. Olin maalannut jo kissanaamion ja työstänyt graafista peruukkia, kunnes hylkäsin ne joulukuussa, sillä nämäkin alkoivat tuntua liian alleviivaavilta. Alleviivaaminenhan ei ole mikään kirosana tai välteltävä asia vaan kliseillä voi hyvinkin johdattaa ajatuksia oikeaan suuntaan, itse en kokenut patsaan osalta vain tarpeelliseksi johdattaa katsojaa mihinkään tiettyyn suuntaan. Performanssin aloituksen siirsin suosiolla tammikuulle. Aloin pelkistää ajatusta, onhan pysähtymisenkin itsessään kaiken pelkistämistä, joka pitää sisällään paljon nyansseja, erityisesti niitä sensuelleja aistimuksia.

Valitsin merenneitomallisen mitoilleni räätälöidyn mekon ja pitkät hanskat, jotka ovat olleet minulla aikanaan burleskiesityksissä ja jääneet kaapin perälle. Kissahahmoa ei tarvitsisi alleviivata nyt asusteilla ja vaatetuksella vaan pidän ajatuksen tasolla kuvitelman itseeni siirtyvästä mustasta pantterista, jota olen käyttänyt pitkään mielikuvana esiintyessä. Mielikuva antaa rohkeutta esiintyä ja kissa on näin mukana itselleni, eikä tarvitse piiloutua naamion taakse. Patsaana olemisessa on vaanivaa tunnelmaa ja jännitystä, erityisesti siinä kohdassa, kun katsoja on epäuskoinen tilanteen suhteen, onko patsas oikea vai ei ja itse voin päättää, miten ja milloin asian paljastan.

4.3 Prosessin kehitys kohti lopputyönäyttelyä

Ajatus siitä, kuinka performanssia tuoda esille varsinaiseen lopputyönäyttelyyn, sai muodokseen videoinnin. En nähnyt, että patsas sopisi galleriaan, sillä sen läsnäolo ja odottamattomuus taiteena olisi tarkoitettu nimenomaan erotiikkabaariin. Erotiikkabaarissa odotus on nähdä suhteellisen suoraviivaista esiintymistä ilman ajatusta taiteesta, joten ajattelen patsaan toimivan vastakohtana hyvin oletuksille. Koronan vuoksi olen joutunut jatkuvasti siirtämään varsinaista patsaan tekemistä, joten onneksi teen videon. Jos en pääse koko keväänä olemaan patsaana, niin teen tätä osuutta, vaikka valmistumisen jälkeen kesällä tai syksyllä.

Videolla patsas heräisi eloon ollessaan yksin baarissa, tilassa ei tule näkymään muita ja baari saa olla kolkon näköinen ilman oikeaa valaistusta. Ajattelen, että patsaan kontakti muiden kanssa ei pääsisi oikeuksiinsa videoinnilla, enkä halua perinteistä elävä patsas – ihminen säikäytettynä asetelmaa, jolloin vaarana voisi olla YouTube-viihdyke ja selkeä rinnastus katutaiteilijoihin, joita nähdään totutusti muualla kuin Suomessa. Punaisessa lyhdyssä ei saa myöskään kuvata baarin ollessa auki, joten tämäkin sulki muut ihmiset pois videolta.

Videon on tarkoitus olla jatkumo performanssiin ja patsaan päänsisäisen intiimin maailman kuvaamiseen. Liike tulee olemaan vähäistä, pieni liike, kuten sormen nostaminen, sallii katsojan nähdä tilaan, johon kuvaan kahden ihmisen välillä olevaa ja tapahtuvaa seksuaalisesti virittyntä kanssakäymistä.

4.4 Video-osuudet

Patsas-kohtaukset kuvataan Punaisessa Lyhdyssä. Patsaan paikalta vähäeleiset liikkeet ja siirtyminen pieneksi hetkeksi tangolle, mahdollisesti vain kenkien kuvaaminen. Isomman illuusion luomiseksi riittää vähäinen ympäristön kuvaaminen ja pyrin jatkuvasti palaamaan vähäiseen, pienieleiseen eli mahdollisimman pelkistettyyn toimintaan patsaana.

Muiden henkilöiden kanssa kohtaukset kuvataan kahdella kameralla ilman kuvaajaa. Toinen kamera kuvaa kokokuvaa ja toinen lähikuvaa. Paikoillaan olevilla kameroilla

saadaan tilanne rakennettua intiimimmäksi ja sattumanvaraisuutta erityisesti lähikuvaan, jolloin ihmisestä saattaa näkyä vain pieni osa. Kuva ei olisi aina sommiteltu tarkasti ja mukaan pääsee kontrolloimattomuutta. Lisäksi äänitän kuvaukset, jolloin voin halutessani käyttää editointiin äänimaisemana tapahtumien ääniä.

Kahdenkeskiset kuvaukset pitävät sisällään ensin paikallaanoloa patsaan tapaan ja tapahtumien kulku etenee ihmisten kohdatessa fyysisyyteen. Teatteritilat, missä kuvaamme, ovat taustaltaan mustia ja valoilla rakennetaan jyrkän graafiset valot ja varjot. Valinnoilla luodaan dramatiikkaa sekä kontrastia, jolla pyrin vastakohtaisuuksien esittämiseen. Kohtauksilla en hae tasapainoiseen tilaan tähtäämistä enkä tuo esiin ennalta odotettavaa lopputulemaa. Kaaos saa olla läsnä. Onnistuneimmillaan tilanteesta jäisi elämään seksuaalinen jännite kuvausten jälkeenkin, jos sellainen saavutetaan kuvauksissa aidosti. Seksuaalisuus on ihmisissä aina olemassa ja omassa taiteessani suuresti kantava voima, ei erillinen asia elämästä tai itsestä ja vaikka en halua ohjeistaa ketään katsojaa, miten video kuuluu kokea, on toiveenani saada ainakin välitettyä esille oma suhtautumiseni seksuaalisuuteen sen iloissa ja peloissa.

Ajatuksien kuvaaminen tapahtuu osaksi omista lähtökohdistani, mutta primitiivisemmin avattuna, patsashahmo on osaksi ihminen ja osaksi kissapeto. Koen eläväni ihmispatsaana yhteiskunnassamme, jossa seksuaalisuus on edelleen piilotettava, vähöksyttävä tai muiden kontrolloitavissa ja sen seksuaalisuuden ilmaiseminen arjessa esim. vaatetuksella tai meikkaamisella on usein vähäteltävää. Videolla riisutaan naamiot, oletukset ja pyritään avaamaan aistinautinnot häpeämättä esiin. Kun kyse on kiusoittelemisesta, tekeminen videolla käsittelee seksuaalista vallanhakemista ja vaihtoa, fetissejä, dominointia, hellyyttä, väkivaltaa ja rajojen määrittelyjä. Kuitenkin erona se, että edellä mainittuja ei tuoda visuaalisesti esiin niiden äärimmäisissä merkityksissä tai pornograafisella kuvastolla. Alastomuutta ei näytetä, luotan ihmisen kykyyn ajatella tapahtumat pidemmälle kuin mitä näytetään, varsinkin kun on kyse intiimistä toiminnasta. Riisumattomuudella on osuutensa kiusoittelussa, tunnelma on tärkeämmässä osassa, jolloin alastomuus on kuviteltavissa. Jos riisuminen tulee mukaan, se tulee olemaan hyvin vähäistä.

En osaa kuvitella etukäteen millainen kokemus ihmisille on katsoa videota galleriatilassa yksin rajatussa tilassa. Parhaimmillaan ja pahimmillaan video pääsisi ihon alle,

eikä oikein tietäisi miten katsoa sisältöä taiteena eroottista latausta ja kahdenkeskiseksi miellettyä aikaa. Onko se kiusallista ja ihanaa, vai näitä molempia? Saako kiihottua ja onko se oikein ja missä taiteeksi mielletyssä kontekstissa? Olen monesti sanonut, että kaikki mitä tapahtuu ennen suudelmaa, on jännittävämpää kuin itse suudelma. Tämän jännittyneen odotuksen, jos saan mukaan aidosti, pääsen tavoittelemaani tulokseen.

4.5 Ensimmäinen ja toinen kuvauspäivä. Wanda O Rly ja Valtteri.

Kaksi ensimmäistä kuvauspäivää olivat 19. - 20.11.2020. Kysyin vastapariksi tuttavaani Valtteria, jolla on transvestiittihahmo Wanda O Rly. Hän on myös vuosien takaa naamatuttu parkourin puolelta. Valtteri pitää blogia koskien fetissejä ja seksuaalisuutta, joten aiheeltaan hän sopi täydellisesti suunnitelmaani. Halusin hänet mukaan erityisesti siksi, että tunnistin Wanda-hahmossa paljon itseäni naisellisten puolien korostamisessa ja tahallisen flirteissä eleissä. Näin myös, että Wandan selkeän brändäämisen takaa löytyisi jotain kiinnostavampaa kuin kaupallisuus. Kaupalliseksi tehdyn hahmon takana on ollut aito tarve seksuaalisuuden itseilmaisuuksiin, joka on taas lähtöisin ihmisestä itsestään, ei kaupallisuudesta tai oletetun yleisön miellyttämisestä.

Halusin hänet toisena päivänä omana itsenään, Valtterina mukaan, sillä halusin nähdä miten käy, kun kuvaamme ilman hahmoja. Näen Valtterissa itsessään sensitiivisen ja rauhallisen, jalat tukevasti maassa olevan ihmisen, jonka koin paljon omaksi vastakohdakseni. Olen monesti ollut ”voitettu” hänen intensiiviselle katseelle, joka ei kuitenkaan hae tahallisesti valtaa toisesta.

Korostin Valtterille, että en hae näyttelemistä ja aikaa on otettava päiville, jolloin aikatauluja, eikä ulkopuolista maailmaa olisi kuvitteellisesti olemassakaan. Aihe on arka tehtäväksi ihmisen kanssa, jonka kanssa ei ole ollut aiemmin fyysistä kosketusta, kuvaus toteutettiin mahdollisimman pitkälle puhumatta, jolloin rajoja oli aistittava herkemmin ja luettava jatkuvasti toista sanattomasti. Kuvaustilanteelle oli annettava aikaa, jotta kamerat unohtuvat ja turha esittäminen loppuu. Myös tilanteen avaamiseen kuvausten jälkeen otin oman ajan.

Tapahtumat oli käsikirjoitettu löyhästi, oikeastaan vain alun tapahtuma ja teatteritilasta löytyneiden keksien ja mandariinin pakkosyöttäminen oli sovittu, jotta tapahtumien kulku saisi autenttisen spontaaniuden.

Valtteri kuvaili hahmoaan Wandaa, että se olisi alistuvampi feminiinisenä. Tapahtumat saivat kuitenkin oman käänteen kevyestä flirttibattlesta dominoivaan painiin, jolloin Wandan ennakkoon sanelema alentuvuus kaikkosi. Yhtenä toiveena, jota en ehkä kertonut ääneen, olikin tapahtumaketju, jossa en jaksaisi fyysisesti taistella vastaan ja joudun vastakkain luovuttamisen ja nöyrytyksen kanssa, jota taiteen tekemisen kanssa joutuu jatkuvasti muutenkin käymään. Halusin siis nimenomaan ”turpiini”. Eikä minulla ollutkaan mitään mahdollisuutta voittoa. Vaatetuksen, meikin ja peruukkien avulla haimme samankaltaista ulkonäköä, joten tämä korosti vaikutelmaa itseni kanssa käytävästä egotaistelusta.

Videoklippejä katsoessa koin jo onnistuneeni tavoitteessani ihon alle menevästä materiaalista, sillä toiminta näyttää välillä lähikuvissa haastavalta kohtausten luonteen lukemisessa. Se, mikä voi näyttää väkivaltaiselta, onkin oikeasti turvallista sekä seksuaalisesti virittynyttä. Mietin myös monessa kohtaa voinko näin henkilökohtaisen avointa himoa näyttää julkisesti, mutta jos sensuroin, niin yrittäisin piilottaa kaikkea sitä, mitä työlläni haluan näyttää. Nyt ei ole häpeän paikka, vaikka seksuaalisuuden ilmentäminen suorasti tai epäsuorasti yritetään laittaa häpeän muotiin.

Läsnäolon ja fyysisyyden yhteisymmärrys löytyi välillemme nopeasti ja helposti. Uskon tämän tapahtuneen siksi, että tilanne oli turvallinen ja luotettava molemmille. Fyysinen läheisyys ei ollut esittämistä ja alun tilanteen hakemisen jälkeen painikin oli tarpeeksi pitkäaikainen siihen, että sitä on välillä jopa vaikea katsoa. Kuitenkaan tekijöinä emme kokeneet tekemistä vaikeaksi tai ikäväksi, lopullisen videon luonteen päättää kukin katsoja omista lähtökohdistaan. Seksuaalisuus on monimuotoinen ja jokaisen henkilökohtainen, joten tiedostan jo, että katsojat kokevat teoksen jokainen omalla tavallaan.

Toisena päivänä kuvasimme ilman hahmoja ollen mahdollisimman pitkälle omia itsejämme. Valitsin tähän kohtaukseen itselleni Kokkolan kansallispuvun, joka on pääväritykseltään punainen ja naisellisen muotoinen. Kansallispukuun liitetään edel-

leen pyhyiden ajatus ja siveellisyys. Näen kansallispuvun hyvinkin naisellisena, sillä niissä on selkeästi korostettu vyötäröä ja lantiota. Miksi siis poistaa mielikuva seksuaalisuudesta, kun havaittavissa on naisellisten muotojen korostaminen. Pyrin rikkoamaan pinttynyttä mielikuvaa pyhydestä tahallisesti. Ristiriitaisuus videoon saadaan siis mukaan jo pukeutumisella.

Ajatus etukäteen näistä kuvauksista oli roolituksissa mihin olemme kasvaneet, selkeistä ja kliseisistä maskuliinisuuden ja feminiinisuuden ilmentymistä. Keskustelimme lähtöajatuksiksi lapsuutemme piirroshahmot, jotka ovat herättäneet seksuaalista heräämistä varhain. Disneyn prinssi- ja prinsessaroolit, prätkähiirien äärimaskuliininen esittäytyminen ja ainainen neidon pelastaminen olivat selkeitä yhteisiä ajatuksia taustalle. Videoinnin edessä ei oletus maskuliinisuudesta ja feminiinisuudesta tulleetkaan niin selkeästi esille, vaan videosta tuli herkkä ja rauhallinen ilman selkeästi näkyviä rooleja. Miehestä ei tullut raavasta pelastajahahmoa eikä naisesta heikkoa pelastettavaa. Valtteri mainitsi myös kuvauksissa, että eihän minua tarvitse pelastaa. Tämä on totta, sillä en koe itseäni heikoksi prinsessaksi enkä tietenkään elä lapsuuteni elokuvia läpi aikuisena, vaikka niillä onkin vahva vaikutuksensa.

Videoiden erilaiset luonteet toimivat mielestäni hyvällä eroottisella vireellä ja herkkä video toimi jopa intensiivisemmin kuin graafisempi paini. Molemmissa videoissa tuli myös selkeästi alistumisen teema esiin, painissa taiteen edessä nöyrytyminen ja herkässä kohtauksessa kaaoksen kanssa rauhoittuminen. Kaikki palautuu molempien lopussa pelkistettyyn olemiseen, hengittämiseen, hiljaisuuteen ja katseisiin. Molemmissa videoissa on fyysinen kosketus, joka ei johda suutelemiseen, vaikka näin toivoisi ja siltä tapahtuma näyttäisi. Suutelemisen ajallisesti pitkitetty välttely sai mielessäni jo kiusoittelun sanan hyväksynnän.

Molempien kuvauspäivien jälkipuintia olemme käyneet viestein ja keskusteluin. Kuvaukset nostivat keskusteluun asioita, joita ei osannut odottaa. Sokeita pisteitä, joita haluaa pitää normaalisti sivussa laitettuaan itselleen normien kahleita. Normien kahleet ja yleisesti hyväksyttävien parisuhteiden mallit tulevat osaksi kulttuuristamme ja yhteiskunnastamme.

Vastuu itselläni taiteilijana tuli selkeästi esille tehdessä toisen ihmisen kanssa. Sek-suaalinen valtapeli ei ole kepeä asia, vaikka asia olisi keskusteltukin etukäteen. Tein myös keskustelujen pohjalta päätöksen, etten käyttäisi Valtterin kanssa tehtyjä vide-oita lopullisessa työssä, sillä Valtteri koki osan olevan liian henkilökohtaista tällä hetkellä näytettäväksi. En halua itse työskennellä sensuurin kautta tai yleisöä miellyt-tävällä tavalla, vaan täysin omaehtoisesti, mutta kun mukana on toinen ihminen, on minun otettava huomioon hänen toiveensa. Olisin saanut käyttää osaa materiaalista, mutta ajan ja omien hermojeni säästämiseksi valitsin tehdä yhdet lisäkuvaukset eri henkilön kanssa.

4.6 Kolmas kuvauspäivä. Sucha Diva (Petteri)

Kolmannet kuvaukset toteutettiin Teatteritilassa (Miilu), ja mukaan kysyin ystävääni Petteriä, joka on toiminut monissa näytelmissä Jyväskylässä, sekä aiemmin tuotta-missani burleskitapahtumissa juontajana. Hahmo on ajatuksena minun luoma hirviö, joka on kasvanut itsenäisesti omaan törkeyteensä ilman minun kontrollia. Hahmo Sucha Diva lähti omasta sysäyksestä n. 5 vuotta sitten juontoihin enkä antanut ohja-usta, vaikka Petteri näyttelijän taustalla sitä alkuun kaipasi. Halusin, että hahmo kas-vaa kiltistä ja kohteliaasta ihmisestä itsestään ja tuo julki piilotettuja puolia korosta-en, joita ei normaaliarjessa näyttäisi. Tätä samaa ajatustahan olen videointien tilan-teisiin hakenut, esteistä pääsyä ja rehellistä esiintuloa.

Ajatus palautuu ihmispatsaisiin arjessa, jossa on pidettävä törkeimmät ja seksuaali-simmat puolet takaraivossa häveten ja muille turhaan selitellen tai vähätellen. Hah-mossa näkyvä viha ja röyhkeys on asia, mitä halusin vielä isommin esiin. Asiat, mit-kä tulevat ihmisestä itsestään esiin vain hahmon kautta. Burleskitapahtumat lopetin, kun koin taiteilijan vapauteni kahlituksi. Juontajat eivät olisi saaneet sanoa mitä sylki suuhun toi ja kaiken olisi kuulunut olla helppoa ja turvallista, ettei ketään järkytetä. Mielestäni täysin mahdoton ajatus taidetta tehdessä ja hyvin kaksinaismoralistista. Koin tämän vuoksi Sucha Divan hahmon jääneen kasvussaan kesken.

Vaaran, vihan ja seksuaalisen himon yhteenliittymä on looginen limittymä verenkie-ron ja sydämensykkeen kohoamisella tilanteessa. Ajattelen tilanteen punaisena väri-

nä, joka on ristiriitainen, intohimon ja vihan vahva väri. Vaatetuksessa en ottanut punaista mukaan, ettei vaaraa tarvitse alleviivata värin kautta, mutta jos syke kohoaa, on ”punainen” jo katsojalla läsnä.

Video kuvattiin tiistaina 5.1.2021. Olimme keskustelleet jälleen etukäteen ja jouduin uudelleen ymmärtämään, että kuvaustilannetta ei oikeastaan voi keskustella pitkälle, se täytyy kokea. Arvelin, että näyttelijyyttä on haastava karistaa kuvauksissa ja olin osaksi oikeassa. Asia ei tosin ollut suuri huoli, sillä tiesin henkilöstä löytyvän vihaa, joka pääsi hetkellisesti pinnalle niin, että molemmat tunnistimme missä kohtaa on näyttelemistä ja missä kohtaa ei. Koin, että tilanne oli intensiivinen, mutta Petterin oma päänsisäinen taistelu kävi ilmi hahmon katoamisella ja hetkittäin Petteriksi palaamisella. Herkän ja kiltin ihmisen ristiriita törkeästi käyttäytyvän Sucha Divan välillä oli itselleni ajoittain jopa itsekkäästi huvittavaa seurattavaa ja niin kovin inhimillistä. Petteri oli keskusteluissa tuonut ilmi, että saan ärsyttää, hän kestäisi näyttelijänä. Mutta kun tilanne on eri kuin näytelmä, niin minun oli luettava kuinka paljon oikeasti voin olla törkeä.

Petteri koitti aiemmin kieltää hahmonsa seksuaalisuuden ja mitä enemmän ihminen antaa kieltoja itselleen (tai hahmolleen), sitä enemmän minua kiinnostaa nähdä kieltojen raottuvan. Edes sen sekunnin ajan. En voi tietää minkälaista taistelua Petteri oikeasti kävi mielessään. Sanojensa mukaan mielti eniten mitä tekisi eikä keksinyt enempää, mutta itse villisti veikaten ajattelen, että kyseessä oli myös seksuaalisuuden tukahduttaminen tilanteessa. Ettei uskalla tai halua kokeilla miten pitkälle voi mennä. Petterin pelko minun satuttamiseen väkivallan ja fyysisyyden kautta sai ehkä estot päälle ja hahmon läsnäolon tipahtamaan. Oma vihaista puolta onkin täysin normaalia kontrolloida, vaikka sille olisi luvan antanutkin. Tämä ei haitannut lopputulosta vaan oikeastaan paransi sitä, sillä erityisesti alun piinaava tunnelma ja aito pelon ilmapiiri ilman fyysisyyttä oli aistillisinta antia pitkään. Juuri sitä samaa hiljaisuudessa aistittavaa pelkoa, himoa ja valtaa vielä ilman katsekontaktia. Suurin tapahtuma oli hengityksen ja kenkien äänien seuraaminen ja sen nostattama jännitys. Eroottinen lataus oli läsnä alkukohtauksessa Petterin vallantunteen ja minun pelon välisen vuorovaikutuksen kanssa. Jälkikäteen olin todella iloinen, kun Petteri uskaltautui sanomaan rehellisesti, että tunsu alussa kiihkoa kun koki aidosti vallan-tunnetta ja haistoi minusta pelon.

Uskoisin, että rajojen hakemisen seuraaminen tulee videolla näkyviin, vaikka jälkikäteen harmitti, etten saanut videolle kohtia, joissa Petteri istahtaa tuolille alas pitkään pohtimaan miten saisi vihan takaisin, mitä tekisi ja koki jopa epäonnistumista. Nämä olivat herkullisia ja aitoja kohtia. Ehkä idea löytyy minun katseesta tuolin suuntaan.

Keskustelu kuvausten jälkeen toi ilmi, että tilanne oli aito ja väsyttävä ja tämä ehkä todistaa onnistumisen työssä. Vaikka Petteri koki jostain syystä epäonnistumista, sain kuvattua juuri sitä teemaa seksuaalisuudesta mitä hainkin ja se kaikki tapahtui ilman väkivaltaista fyysisyyttä, mikä tekee materiaalista vieläkin mielenkiintoisempaa ja erottuu Wandan ja minun kuvauksista jossa fyysisyys on läsnä.

4.7 Omin sanoin: Petteri Olkinuora (Sucha Diva)

Performanssi esiintymisen muotona on minulle vieras. Juontajana, näyttelijänä, muusikkona, DJ:nä tai laulajana esiintymisen muoto on etukäteen harjoiteltu ja itse esitystilaisuus on tämän harjoituksen toistamista. Toki esiintyvänä taitelijana toivon aina, että esitys ei olisi pelkästään harjoitetun teoksen toistamista, vaan esiintymistilanne ja yleisö loisivat jonkinlaisen käsin kosketeltavan jännitteen, joka tekisi jokaisesta esiintymistilanteesta ainutkertaisen. Ilman tätä jännitettä tutun asian toistaminen on pitkässä juoksussa uuvuttavaa.

Tämän performanssin ajatuksena oli, että eräs vanha juontajahahmoni, Sucha Diva, hävyttömyyksiä laukova mies naisten alusvaatteissa, alistaisi Johannan esittämää hahmoa. Tämä performanssi tehtiin kahdestaan teatteri Miilun lavalla ja kamerat taltioivat tuotoksen. Performanssi tai pikemminkin sen kokeilu oli kiintoisa matka improvisaation ja esittämisen ja henkilökohtaisuuden rajamaille. Johanna ohjaajana ja esiintyjänä toivoi minun hahmoni esittävän vihaa. Tämä on minulle hankala konsepti, sillä olen toipumassa itse vihanhallintaongelmista ja olen paininut asian kanssa pitkään. Kun niitä omia vihantunteita on saanut käsiteltyä pois, niin niiden uudestaan päälle kääntäminen on vaikeaa ja performanssitilanteessa sellaisen keinotekoisien esitetyn vihantunteen rakentaminen tuntui teennäiseltä. Olen ymmärtänyt, että performanssissa pitäisi jotenkin sukeltaa sinne jonnekin omaan ja syvään ja ammentaa

sieltä tunteita esitykseen, mutta jos niitä tunteita, eli tässä vihaa, ei oikein enää ole, niin sellaisen keksityn esilletuominen tuntuu minusta vielä falskimmalta, kuin huonon teatteriesityksen toistaminen siinä kohtaa, kun kyllästyksen rajapyykki on jo aikaa sitten saavutettu ja ohitettu.

Tietenkin koen tässä olevani huono esiintyjä, kun en saa ohjaajan pyynnöstä jotain tunnetilaa päälle. Viha on kuitenkin sillä lailla henkilökohtainen ja yksityinen asia minulle, että koen, ettei minun esiintyjänä tarvitse sitä paljastaa kaikille. Varsinkin, kun olen sen kanssa kamppailut paljon ja olen saanut tiettyssä mielessä siitä tunteesta niskaotteen omassa elämässäni. Tästä päästäänkin kiinnostavaan ajatukseen siitä, mikä on performanssitaiteilijan suhde itseensä. Kuinka paljon voi ja on terveellistä härkkiä sellaisella, jota ei oikeastaan halua tuoda julki. Tuskin kukaan haluaa nähdä performanssia, jossa kuivilla ollut heroinisti piikittää lavalla tai raiskauksen uhri tulisi esityksessä raiskatuksi uudestaan. Ja varmasti samalla moni performanssitaiteilija on täysin eri mieltä kanssani ja minä voin vain todeta, että tämä on taiteen muoto, jota minä en ymmärrä enkä koe omaksi.

Itse performanssi eteni siten, että yritin kasvattaa valtaa ja auktoriteetin tuntua pienillä asioilla. Suhtaudun aina esiintymiseen siten, että alan pienestä rakentamaan ja kasvattamaan jotain asiaa suuremmaksi. Se on minun tapani ajatella esiintymistä ja tämä on mekanismi, jolla itse pyrin välttämään esiintymisen kääntymistä "kummeliksi". En siis suoraan hyökkää johonkin asiaan kiinni, vaan tutkin sitä aluksi etäältä ja lähestyn sitä pikkuhiljaa. Ja heti huomaa, että tässä oli tämän performanssin ongelma; jatkuva kontrolli siitä, mitä seuraavaksi tapahtuu. En pystynyt heittäytymään tilanteeseen vaan ylianalysoiva minä esti esityksen paisumista siihen pisteeseen, johon ohjaaja olisi sen toivonut paisuvan. Yritin lähestyä Johannan hahmoa seksuaalisen ylivallan kautta ja luoda vihan ajatuksia sitä kautta. Alussa tämä tuntui toimivalta ratkaisulta. Hyvin nopeasti huomasin kuitenkin toistavani samoja teemoja yhä uudestaan. Seuraavaksi muutin strategiaani ja lähdin hakemaan vihaa omien pettymyksieni ja epäonnistumisieni kautta. Huomasin kuitenkin pian, että tämä ei oikein johda mihinkään, koska olen niitä niin paljon viimeisen vuoden aikana saanut jo käsiteltyä näitä asioita, ja sitten ideani loppuivatkin. Näyttelijänä voin esittää pedofiiliraiskaa- ja lastenmurhaajaa, mutta koska performanssi taiteen muotona vaatisi jotain oman tuomista, niin koen etten tässä pystynyt siihen. En nimittäin identifioitu lasten mur-

haajaksi tai pedofiiliraiskaajaksi. Vihan tunteen esiintuominen tuntui käsikirjoitetulta ja ennalta sovitulta, koska suhteeni vihaan on muuttunut niin paljon.

Koen henkilökohtaisesti, että esitys epäonnistui näistä syistä, mutta sekin toisaalta on tulos. Tulos siitä, että tähän minulla ei ollut riittävästi ammennettavia aihioita, jotta se olisi edes voinut onnistua. Kokemus, ja erityisesti sen analyysi olivat ja ovat kuitenkin valaisevia. Haaste, johon en ihan pystynyt vastaamaan on sekin tulos jostain.

4.8 Neljäs kuvauspäivä, Markus Jokinen

Olin edellisten kuvausten jälkeen keskustellut kaverini Markuksen kanssa mitä ongelmia ja onnistumisia kuvauksien vuoksi tapahtui. Markus ilmaisi kiinnostuksensa olla mukana kuvauksissa, jos vielä tarvitsen materiaalia. Hylätessäni Valtterin videot pyysin Markusta ja saimme pian kuvauspäivän sovittua. Mennessäni kuvauksiin, tunsin vain motivaation puutetta ja sanoin sen ääneen. Markus sanoi, että: ”Sinun työ, sinun motivaatiolla mennään”. Ymmärsin kyllä, että motivaatiopula johtui pienestä pelosta siitä, että nämäkin kuvaukset saisivat suuremman jälkipuinnin, jota en odottaisi. Varsinkin kun Markus sanoi, että ei tarvitse alkuun suurempia keskusteluja, oli pelko itselleni aiheellisempi. Kävimme läpi vain alkuasetelman, että minä olen paikallaan ikään kuin patsaana ja Markukselle ohjeena tulla tilanteeseen, kun se tuntuu luontevalta. Toisin kuin Valtterin ja Petterin kuvauksissa, Markus saapui tilanteeseen heti varmallalla otteella fyysisesti. En tiedä auttoiko tilannetta se, että olin kertonut aiemmin tapahtuneista kuvauksista vai oliko valmistautuminen ollut hänelle tuttua ja toimivaa. Ehkä molempia.

Jätimme väkivallan ja pelon pois suunnitelmista, sillä sitä olin jo saanut onnistuneesti edellisistä kuvauksista. Olimme tilanteessa omina itsenämme emmekä hahmoissa. Tilanne eteni selkeämmän kaavan mukaisesti kuin edelliset kuvaukset, vaikka tässäkin ei ollut käsikirjoitusta. Videomateriaali on varmasti selkeimmin nähtävissä seksuaaliseksi toiminnaksi, sillä Markuksella ei ollut luettavissa estoja ja sain olla vietävissä. Tämä helpotti keksittyä motivaatio-ongelmaa, joka kaikkosi nopeasti, kun sain antautua tilanteeseen pelotta. Markus otti heti tilanteen itselleen haltuun ja valtaasetelmia ei tarvinnut ajallisesti hakea. Olin heittänyt ajatusvinkkinä, että muusikko-

na ja videon äänimaiseman tekijänä tilannetta voisi ajatella ääninä ja toimia sen mukaisesti. En tiedä ottiko Markus vinkkiä mukaan, mutta oma kokemukseni oli se, kuin olisin soitintaan arvostavan soittajan käsissä kuvausten aikana.

Hiljaisuus on yksi merkittävä elementti kuvauksien aikana, jotta mikään ärsyke tai puhuminen ei johda tilannetta ja mielen viestejä voi lukea kehollisesti. Tilanne oli varmasti hyvin luonteva molemmille, sillä emme olleet hahmoissa ja olimme itsellemme luontaisissa naisen ja miehen ominaisuuksissamme. Vaatetus selventää osaltaan sukupuolia mitä olemme. Yksityiskohdaksi valkoisen mekon kanssa valitsin itselleni Hämeen kansallispuvun taskun, jotta saisin säilytettyä jotain kansallispuvuun liitettävää kuvastoa Valtterin ja minun videoiden jäädessä pois. Muuten pukeudimme valkoiseen ja vaaleaan, jolla on oma merkityksensä viattomuuden ajatuksessa. Halusin näin ottaa taas pienen ristiriidan mukaan. Videolla valkoinen palaa myös helposti puhki, jolloin vaikutus voi onnistuessaan olla hehkuva, arjesta irtautunut.

Kuvauksen jälkeen Markus sanoi, että olisi voinut olla vielä ilkeämpi, mutta molemmat olimme sitä mieltä, että suurempi vallankäyttö ei olisi tuonut tilanteeseen lisäarvoa. Videomateriaalia katsoessa mietin jälleen, että voinkohan käyttää kaikkea, sillä kohtaukset näyttivät jo todella intiimiltä kanssakäymiseltä, mutta päätin olla sensuroimatta ja käyttää juuri ne parhaat kohdat lopputyöhön. Olihan tarkoitus saada aitoa himoa sen eri muodoissa näkyviin ja nämä kuvaukset tehtiinkin siksi, ettei sensuuria käytetä.

4.9 Omin sanoin: Markus Jokinen

Jälkiajatuksia Johannan performanssityöstä. Olen itse pääsääntöisesti musiko/kirjoittaja, mutta ajoittain lipsun performanssien ja poikkitaiteellisten projektien pariin. Tätä projektia ajatellen luulen myös saavuttaneeni tietyn selkeyden tason oman itseni suhteen. Siksi kyseinen projekti ja idea on myös itselleni mielenkiintoinen. Taide on itselleni hetken vangitsemista myös musiikissa tai tekstissä, joten työtapa on itselleni mieluinen.

Valmistautuminen sisälsi henkistä latautumista ja fyysistä treeniä, jotta olisin sekä henkisesti, että fyysisesti luontaisesti vireässä tilassa. En koe joutuneeni käymään läpi suuremmin moraalisia tai muita syvempiä prosesseja itseni suhteen. Taide on taidetta ja jos taide (hetken vangitseminen) on idea ja tarkoitus, en näe ongelmia toiminnan suhteen. Itse toteutus oli mielenkiintoinen kokemus ja omien tuntemuksien vastaanottamista, ja niiden mukaan etenemistä –ilmaisua tiettyjen raamien sisällä, hetki, joka oli lähellä todellisuudessa ilmenevää hetkeä, silti säilyen esille tuomisen rajoissa vailla lopullista intentiota seksuaalisuuden tai tunteiden suhteen.

Sanoin Johannalle etukäteen, ettei suuri ennakkokeskustelu tms. ole pakollista ja koko oma osuuteni hoidettiin yhdellä otolla suoriltaan. Spontaaniudesta johtuen en kenties tuonut esille niin paljon kuin voisin, mutta toiminta eteni hyvin organisaalisella rytmillä, joten en halunnut tuoda liian paljon kerrallaan, jotten pudottaisi itseäni autenttisuudesta. Minulle kokemus muistuttaa myös soittamista oman itsen ilmaisemisenä tietyn ”lavan” raameissa ja hetkessä kiinni pysymisessä. Kokemus oli virkistävä ja mielenkiintoinen; vitsailisin, jos käyttäisin muodikasta sanaa voimaannuttava. Koen saaneeni vahvistusta sille, että pystyn tuomaan oman energiani esille ilman turhaa prosessointia tai kysymyksiä.

4.10 Editointivaihe ja patsaan kuvaukset

Editoinnin pääsin aloittamaan tammikuun 2021 lopussa. Materiaalin karsimiseen meni n. 3 viikkoa, sillä kuvattua materiaalia oli yli 5 tuntia enkä halunnut sivuuttaa nopeasti mitään näkemättä ensin jokaista kohtausta. Lopullisen version ajattelin tiivistää maksimissaan 20 minuutin mittaiseksi.

Kuvasimme Antti Viitakankaan kanssa Punaisessa Lyhdyssä vielä patsaskohtaukset. Vaikka en elävää patsasta ole päässyt tekemään, niin ainakin videolle patsas tällä erää päättyy. Koronan vuoksi Punaisen Lyhdyn asiakaskunta on ollut hyvin vähäistä ja baari on ollut myös useasti kiinni. Itseäni ei motivoinut valmistautua patsaaksi, sillä illan aikana saattoi käydä niinkin, että asiakkaita ei käynyt lainkaan.

Maaliskuun alkupuolella sain ensimmäisen raakaversioon tehtyä. Tuntui kuin olisin sokeutunut työlle, sillä olin ollut siinä kiinni niin kauan ja intensiivisesti, etten osannut nähdä enää kokonaisuutta. Laitoin videon monille nähtäväksi ja kommentoitavaksi, sillä aikaa ei ollut enää siihen, että olisin katsomatta videota monta viikkoa ja palaisin editoimiseen, kun se olisi saanut takaraivossa muhia. Otin siis muiden silmät käyttöön mahdollisten muutosten varalle ja sainkin hyviä kulmia lopulliseen työstämiseen. Tähdensin koekatsojille, että lopullista videota ei ole tarkoitus katsoa älylaitteelta vaan kokonaisuuteen kuuluu siirtymä pimennettyyn tilaan, johon mahtuu yksi katsoja kerrallaan. Katsoja laittaa etukäteen kuulokkeet korville, joka sulkee muun galleriaympäristön ja melun. Äänimaiseman on tarkoitus johdattaa jo katsoja etukäteen tilaan, jossa arki on suljettu ulkopuolelle aivan kuten rakensin tilanteen kuvauksissakin. Ajattelin, että kaksi katsojaa pääsisi kerrallaan katsomaan videota, sillä silloin pieneen rajattuun tilaan saadaan koronaturvalliset etäisyydet ja videoon tarvittava intimitetti tilanteeseen.

Editoinnin edetessä keskustelin videon teemoista monen eri ihmisen kanssa ja erityisesti nykypäivän keskustelun ilmapiiri siirtyi puheisiin äkkiä. Siinä missä saamme kuvan vapaudesta ja hyväksyvistä ilmapiiristä olla mitä olemme ja saamme ilolla edustaa moninaisia sukupuoliamme tai sukupuolettomuuttamme, koemme silti vääryyttä ja varovaisuutta ympäristössämme. Itselleni iski jopa suoranainen pelko, että jos joudun puolustuslinjalle oman työni kanssa aiheesta, että mitä tämä edustaa tai tukee. Jos vastaukseksi ei riitä, että tein itselleni omasta seksuaalisuudesta lähtöisin olevan teoksen, voidaanko asia kääntää jälleen niin, että sitten samalla puollan vääriä arvoja ja pidän liian tiukasti heteronormatiivisesta kuvastosta kiinni. Pelkoni on aiheellinen, sillä keskustelukulttuuri on osaksi hyvin kärjistävää eikä niinkään keskustelevaa tai hyväksyvää. Luultavasti otan asenteekseni sen, että voin heittää teokseni esille ja siitä saa keskustella, kärkkäästikin, mutta teokseni ei ole kannanotto itsessään mihinkään. En voi lisätä aatteita tai moraalisia kantoja teokseeni, mitä siihen ei ole alun perin ajateltu. Jos muut sen niin näkevät ja kokevat, voivat muut keskustella kyllä. Sehän se taiteen tehtävä onkin, olla itsessään osa keskustelua. Teos on itseltäni tähän mennessä vähiten tahallisesti provosoiva, mutta tämän päivän keskustelujen alla se voikin olla provokaatiota.

4.11 Ripustus

Videon äänityöskentely jäi viimeisille hetkille, mutta sain ääniraidan ripustukseen mennessä valmiiksi. Markus Jokinen äänitti kollegansa kanssa äänimaailman videolla ja itse leikkasin vielä kuvauksissa tapahtuneesta äänityksestä pieniä pätkiä mukaan. Omat äänileikkaukset ja editointi jäi viimeisille päiville, ja päätinkin, että äänimaisema tullaan tekemään vielä ääniammattilaisen kanssa rauhassa valmiiksi, jotta äänen voi toistaa kuulokkeiden kautta. Jätin Mältinrannan näyttelystä kuulokkeet pois, sillä ne toistivat liian tarkasti äänieditin virheet. Mielestäni teos ei kuitenkaan huonontunut kokonaisuudeltaan, vaikka äänimaisema tulee television kaiuttimesta.

Video on asetettu Toni S. Halosen suunnitteleman ja rakentaman pimennetyyn huoneen sisälle. Huoneeseen on kulku lyhyen käytävän kautta ja käytävä on niukasti valaistu. Kulku edustaa samalla siirtymistä ajattomuuteen ja omaan tilaan, missä ulkopuolinen maailma, arki ja aika saa unohtua. Samaa ajatusta siis, mitä hain kuvauspäivinä ja minkä voi rinnastaa ylipäättään eroottiseen toimintaan elämässä. Ajattelin, että videon teemalle sopisi yksityinen kulku tilaan ja oma rauha katsoa video mukavalla penkillä. Käytävän alkupäässä on ohjeistus, kuinka teos katsotaan. Laitoin tätä varten kyltin, jossa pyydetään jättämään kengät ulkopuolelle merkiksi, että tila on varattu. Videota saa katsoa niin kauan kuin haluaa, en määrännyt, että se kuuluisi katsoa alusta loppuun, sillä astuessaan sisään, video voi olla missä kohdassa tahansa, sillä se toistuu repeat:lla. Ja jos jollekin tulee ahdistava tai tylsistynyt tai mikä vain olo teoksesta, että haluaisi poistua, saa lähteä milloin vain tilasta. Olen huomannut, että suomalaiset kunnioittavat viimeiseen asti alusta loppuun esittävien teosten seuraamista, niin pyrin luomaan helpon kulkemisen ja itse teoksen katsomisesta päättämisen. Sekin voi helpottaa, että tilassa on yksin, niin ei tule painetta istua yhtä kauan kuin muu yleisö.

4.12 Tiivistelmä esiin tulleista ajatuksista

Lopputyöprosessin aikana olen keskustellut aiheestani paljon muiden kanssa. Aihe on helppo sekä vaikea siinä, että jokainen omaa jonkinasteisen seksuaalisuuden ja ilmentää sitä tavallaan, mutta arjestamme seksuaalisuus on moralisoitavissa helposti

pois paheksumalla tai vähättelemällä, kuin asia olisi erillinen ihmisestä. Jokainen kokee seksuaalisuuden ja seksuaalisen kanssakäymisen omien kokemusten, historian ja ajatusten kautta. Jokainen, joka videon katsoi etukäteen, huomioi hyvin eri asiat ja kohdat eri tavoin. Toiselle uhkaava tai väkivaltainen tilanne oli ikävä, kun taas toiselle sama kohta se kiihottavin. Toiselle romanttinen ja heteronormatiivinen kuvasto oli tylsää, kun toiselle se saattoi olla sykehdyttävä. Itse pidän kuitenkin tärkeimpänä, että videota saa katsoa rauhassa ja kokea sen kuten kokee, minun puuttumatta tai osoittelematta.

Videon nimi No Act valikoitui sillä, että videolla ei näy itse aktia eikä videolle ole käsikirjoitettua näyttelemistä. Se, että videolla on kehiteltyjä hahmoja, on omiaan siihen, että henkilö uskaltaa hahmon turvin irtautua arjen normeista ja tuoda seksuaalisuuttaan avoimemmin esille. Sama mikä toimii ihmisille mm. roolileikkien kautta. Tässä on jälleen ristiriita, sillä haluamme ilmaista itseämme seksuaalisesti, mutta sille täytyy löytää jokin keksitty lupa, aika ja paikka. Toisaalta, jos jatkuvasti toisimme arjessa seksuaalisuutta luovasti ilmi, voisiko se menettää osan kipinästään? Tämä on silkkaa spekulatiota, itse olen erotisoinut maailmaa ja arkea hyvin pienestä pitäen, enkä silti kyllästy aiheeseen. Arki ja erotiikka on aaltoilevaa, muuntuvaa ja kiinnostavaa. Törmään kuitenkin jatkuvasti kaksinaismoralismiin ja häpeään, kun aiheesta puhun tai tuon esille, onneksi media on ottanut aiheen esiin ja itse seuraan mielenkiinnolla sivusta kehityssuuntaa, joka tällä hetkellä vaikuttaa jopa pelottavalta.

Varauksella olen seurannut taiteen ja seksuaalisuuden keskustelua, joka käy kärkeäksi ja moralisoivaksi, vaikka tarkoitusperä olisikin hyvä. Tämän vuoksi en itse ota kantaa keskusteluun poliittisena kannanottona vaan seksuaalisuutta tarkastelevana ja sen monipuolisuudesta nauttivana. Yleisen keskustelun pahin puoli mielestäni on se, että yksilö kokee omat ajatuksensa ja toimintatapansa täysin ainoina ja oikeina, jolloin taiteilijan olisi otettava huomioon yksilön/katsojan henkilöhistoria, traumat, pelot ja ajatusmallit, mutta yksilö ei ota huomioon, että on monta muutakin yksilöä omine ajatuksineen, jotka ovat yhtä tärkeitä ja ”oikeita”. Lopputulemana voi olla syytelyä, vaientamista, yksilön egon nostattamista ja taide mainitaankin kiusaamisena. En itse koe tarpeelliseksi taidekeskustelussa olevan oikea ja väärä, hyvä ja paha. Mustavalkoistamisessa ovat mielestäni suuret riskit. Taiteen ja teoksen tasot sekä taiteen lukeminen voi jäädä moralisoinnin jalkojen alle. Parhaiten ja pahiten tämä

näky sosiaalisessa mediassa, jossa omat ajatukset eivät välttämättä olekaan enää omia vaan yhteisön paineessa omaksuttuja malleja. Olen ollut huomaavinani myös tätä mainitsemaani taiteen yksinkertaistamista. Se mitä näytetään tai sanotaan, olisi oltava täysin yksi yhteen, alleviivauksien alleviivausta. Huomasin jo miettiessäni videointien osalta, että mitäs jos joku esimerkiksi seksuaalista väkivaltaa kokenut näkee teoksen ja kokee sen häntä itseään vähättelevänä ja traumoja nostattavana. Onko taiteen katsomiseen tultava nk. Trigger warningit mitä jo esim. burleskiesityksissä käytetään. Sitten sain itseni kiinni, että en lähde tälle tielle, minun on mahdoton ottaa kaikkia yksilöitä huomioon tai edes taiteellani alleviivata mitä siitä kuuluu kokea tai ajatella. Seksuaalisuus on yleensäkin aihe mikä nostaa tunteita ja mielipiteitä, joten voin tehdä vain itselleni rehellisesti antaen vastuun sen jälkeen katsojalle tiedostaen mahdolliset reaktiot. Emmehän voi elää vain onnellisuusilluusiassa, jossa taiteenkin olisi oltava helposti ja mukavasti koettavaa. Ihmisen moninaisuuteen kuuluvat myös ikävät tunteet, pelot, traumat ja häpeät, joita taiteen kautta tarkastella. Erityisesti fantasiat ovat mielestäni alue, joihin ei saisi puuttua syyttävällä sormella. Näemme fantasiamaailmaa elokuvissakin ja fantasiat ovat hyvä väylä käydä myös ihmismielen sairaksi miellettyjen ajatusten läpikäymiseen. ”Pimeisiin” fantasioihin voi helposti limittyä kiihottumista ja jos tämän tuomme ilmi, on moralisointi ulkopuolelta melko varmaa. Kuten taiteessa, oli esitystapa mikä tahansa, saa mielestäni aina olla vapaus sanoittaa fantasioita, sillä se on osa inhimillisyyttä ja kaikkihan tiedämme, että kaikki fantasiat eivät ole toteutettavissa, mutta kukaan ei voi kieltää ajatuksiamme tulemasta ilmi taiteen kautta. Tässä näen tällä hetkellä kaksinaismoralismin ja sekavuuden julkisessa keskustelussa.

Seksuaalisuus, kiusoittelu ja taide ovat yhdistelmä kiihottavia, kiinnostavia, paheksuttavia, pelottavia, hävettäviä ja nautittavia tunteita, joita on turha käydä yksinkertaistamaan kenellekään. Teosprosessi on vahvistanut käsitystäni aiheen monimuotoisuudesta ja siitä, kuinka haluan antaa tilaa katsojalle kokea teoksen itse. Puuttumatta aiheesta käytävään, osittain kärkkääseen ja poliittiseen keskusteluun, otan jatkossakin etäisen tarkastelevan suhtautumisen, enkä anna kärkkään keskustelun vaikuttaa sensuroivalla tavalla tekemisiini, sillä taiteen ei tarvitse olla yksioikoisen osoittavaa olemassaolollaan. Huomasin vältelleeni jatkuvasti sanoja, joita nykykeskustelussa käydään, kuten ääri-feminismi, huorafobia, kehopositiivisuus, sukupuoli neutraalius jne., sillä haluan uskoa työni tuovan oman ”sanansa” ulos ilman kiinnittymistä todel-

liseen sanaan. Sanat ovat äkkiä miekkoja toisia kohtaan ja niistä saadaan myös moralisoinnin välineitä, joita en halua itse linkittää tekemisiini enkä myöskään politisoida teoksiani. Osittain itse kyllästyneenä median ja somen osittain väkivaltaisen syyttävään tapaan keskustella, koen oman taiteeni keskusteluna ilman sanoja ja ilman mustavalkoista sanomaa.

Vallankäytön aiheet liittyvät niin taiteen vapauteen kuin seksuaalisen ilmaisun vapauteen. Sana valta on jo itsessään suuri ja vastuutaan hakevaa. Hyvinvointikulttuurin ollessa myös paljon esillä, koen hyvinvoinnin sanana olevan jopa väkivaltainen. Kaikki ei voi tähdätä hyvinvointiin ja mukavuuteen, sillä inhimillisyyteen kuuluu koko kirjo tunteita ja tapoja, joita käsitellä. Seksuaalisuus on yksi mielenkiintoisimmista aiheista inhimillisyyden kirjon tarkasteluun, sillä se on universaali, yhteiskunnan ja yksilön sanelemaa, kokemuksellista ja johon liittyy runsaasti tabuja ja moralisointia, vaikka kyse on jokaista lähtökohtaisesti miellyttävästä asiasta. Tämä kaikki ristiriitaisuus yhden aiheen sisällä jaksaa varmasti pitää mielenkiintoni jatkossakin yllä taiteeni tekemisessä.

5 YHTEENVETO

Opinnäytetyön sisältämät aiheet ja teemat ovat kiusoittelevat lajit ja esitystaide sekä seksuaalinen valta. Aiheet liittyvät itse lopputyövideoon ja videon sisältämään performanssiin, jossa käsitellään ihmisten välisiä kohtaamisia. Prosessipäiväkirja on suurimmassa osassa ja päiväkirjassa avataan omia ajatuksiani ja tekemisiä talvesta 2020 kevääseen 2021. Mukana myös ajatukset kahdelta henkilöltä, jotka esiintyivät videolla. Koko aiheen yhteiskunnallista keskustelua on yritetty jättää enemmän sivuun, mutta siltä ei voi välttyä, kun kyseessä on naisen tekemä työ seksuaalisuudesta. Se, miksi yleistä keskustelua halusin jättää sivuun, on aiheen osaksi mustavalkoinen ja jopa moralisoiva sävy, jonka kehityssuuntaan olen ollut hyvin kyllästynyt taiteilijana vuosien ajan. Taiteen poliittinen sensitiivisyys on mielestäni absurdi sanana, sillä taiteilija ei ole poliitikko. Seksuaalisuus on aiheena rajaton ja siihen kuuluvat inhimillisyyden kaikki puolet, ei vain ilo, vapaus ja kaikella ihanalla kuorrutettu pin-

ta. Työni itsessään käsittelee myös valtasuhteita, pelkoa, alistamista eivätkä nekään itsessään ole mustavalkoisesti koettavia tai osoitettavia.

LÄHTEET

Baldwin, M. Burleskin paluu (2010). Helsinki: Like

Mehr, M. Burleskikirja (2019). Latvia: Kosmos

Rantanen C. Water show – lesbo show (2020). Helsinki

Siitonen, J. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua (1999). Oulun opettajankoulutuslaitos

Von Teese, D. Burlesque and the Art of Teese (2006). New York: Regan Books

Walter, de C. Fetissikirja (1997). Helsinki: Like

Yle Areena. Perjantai-dokkari: Julkisesti häpäisty (2021)